

До МОСВ - министър Нона Караджова

Копия до:

МИЕТ- министър Добрев

Областен управител на обл.Плевен
Областен управител на обл.Враца

Кметове на общини:

гр.Бяла Слатина, общ.Враца
с.Садовец, общ.Д.Дъбник, обл.Плевен
с.Борован, общ.Борован, обл.Враца
с.Девенци, общ.Ч.Бряг, обл.Плевен
с.Враняк, общ.Б.Слатина, обл.Враца
с.Телиш, общ.Ч.Бряг, обл.Плевен
гр.Д.Дъбник, обл.Плевен
с.Радомирци, общ.Ч.Бряг, обл.Плевен
с.Ракита, общ.Ч.Бряг, обл.Плевен
с.Ъглен, общ.Луковит, обл.Ловеч
с.Дерманци, общ.Луковит, обл.Ловеч

ВЪЗРАЖЕНИЕ

относно

съдържанието, пълнотата, качеството на ДОВОС и
законосъобразността на проведената процедура по
общественото му обсъждане за ИП **“Разработка и
усвояване на газо-кондензатно находище Койнаре”
в блок А-Ловеч, включващо участъци Борован,
Враняк, Девенци и Садовец”**

от

гражданска инициатива **ИК „ЗА ЧИСТА БЪЛГАРИЯ“**

адрес за кореспонденция: гр.Варна [REDACTED]

[REDACTED] **Екатерина Христова Димова** zachista.bulgaria@gmail.com

и

екологично сдружение **„За Земята”**

адрес за кореспонденция: **гр.София 1057 бул.Янко Сакъзов №11 Б
ТОДОР ТОДОРОВ И ТОДОР СЛАВОВ - ЧЛЕНОВЕ НА УС**

по реда на чл. 34 ал. 3 от АПК и с основание чл.15 КРБ,
чл. 15 от АПК и чл.17, чл.79, ал.3, чл.88, ал.2 ЗООС
по отношение легитимацията като заинтересована страна

Уважаема г-жо министър,

По заявление на „Дайрект Петролеум България” ЕООД е в ход процедура по издаване на решение по ДОВОС по реда на чл.81 от ЗООС. Представен е доклад за

оценка въздействието на инвестиционното предложение върху околната среда за “Разработка и усвояване на газо-кондензатно находище “Койнаре” в блок А-Ловеч, включващо четири участъка: Борован, Враняк, Девенци и Садовец”, в който са изтъкнати доводи и оценки в полза на издаване на положително решение за осъществяването на инвестиционното намерение.

В тази връзка моля да се произнесете с ОТРИЦАТЕЛНО РЕШЕНИЕ за отказ по приемането на представения доклад, поради непълнота, пропуски и съществени недостатъци на представения доклад , а именно:

По процедура:

1. **Оповестяването** в общ.Борован е извършено след 18 март и не по необходимия ред. На таблото за съобщения в кметството на селото изобщо липсва информация за датата и целта на обсъждането, самия ДОКЛАД не се намери общодостъпен и възможен за четене от населението /същият ни бе предоставен от еколога на общината на 27.03.2012 едва при изрично настояване и се съхраняваше от него в кабинета му/. По време на обсъждането присъстващите от селото твърдяха, че докладът не им е предоставян дори при поискване и настояваха за удължаване срока на процедурата. Съобщение с информация за обсъждането липсваше и на таблото на общ.Бяла Слатина.

2. Само в една от общините събранието се протоколираше от легитимно назначен общински служител. В останалите липсваха заповеди на кметовете за назначаване на **протоколчици** на събранията, протоколите не се водеха в съответствие с изказванията и допълнително бяха дописвани. В законоустановения срок изискахме писмено тези протоколи от общинските администрации, но и до момента не сме ги получили.

Това буди основателно съмнение за достоверността на записаните в тях обстоятелства и факти, както и вероятност подадените от нас, както и от присъстващите местни жители УСТНИ и ПИСМЕНИ възражения, мнения, въпроси и предложения да не са отразени и приложени.

3. В община Б.Слатина представителите на екипа, разработил ДОВОС **напуснаха обсъждането по тяхно решение**, без да отговорят на всички поставени въпроси.

4. На всички обсъждания в четирите населени места не присъстваше **упълномощен представител на възложителя**. Инвеститорът се представляваше от самите специалисти ва екипа по ДОВОС, като на поставените към „Дайрект Петролеум България” ЕООД отговаряше инж.Станислав Петков.

5. На обсъждането в общ.Б.Слатина присъстваха основно общ.съветници от някои засегнати села, които както ни се каза, бяха доведени организирано на обсъждането. ***Това също поражда съмнение за коректността на оповестяването към населението.***

6. Общ.Б.Слатина **не е оповестена** на етап „Задание”.

7. От списъка на засегнатите са **изключени много населени места** и конкретно /без да е изчерпателно/ - с.Телиш, гр.Д.Дъбник, с.Радомирци, с.Ракита, с.Ъглен, с.Дерманци. Това е неправилно и е **съществен пропуск на процедурата**, тъй като през техните землища е предвидено изграждане на техническа преносна и разпределителна инфраструктура – газо и продуктопроводи. Някои от споменатите селища граничат или са на минимално отстояние от границите за реализация на добивните дейности.

8. Засегнати са една защитена зона по НАТУРА 2000 /землище с.Девенци/ и всички буферни зони на визирите в писмото на МОСВ, подлежащи на опазване.

9. Оценката за въздействие върху зоните по НАТУРА 2000 е извършена от инженер-озеленител /представил доказателства за квалификация като „ландшафтен архитект/, **не от биолог или еколог – специалист биоразнообразие**. Дейностите в буферните зони изобщо не са оценявани.

10. Според мнението на независими експерти по биоразнообразие инвестиционното намерение има вероятност да окаже **значително** въздействие върху опазвани животински видове и типове природни местообитания в споменатите в ДОВОС и приложенията към него защитени зони. **Заради това настояваме да се направи Оценка за съвместимост с целите на опазване на защитените зони по НАТУРА 2000.**

11. Не са изискани или са искани, но не са получени и приложени СТАНОВИЩА на още засегнати от ИП ведомства и организации, а именно:

* **МО** – при направена справка се оказа, че в непосредствена близост до СП и трасетата на газо и продуктопроводите се намират складове за ГСМ, боеприпаси, едно учебно, едно запасно военни летища, както и няколко запасни площадки. Министерството следва да бъде оповестено от гледна точка както на безопасността на полетите, така и обратно - по отношение на недопускане на повреда в газопреносните проводи в резултат на инцидент по време на излитане, кацане, учебни стрелби и др. полетни задачи.

* **РВД** – София - по отношение на разположени в района привидни радиостанции за ръководство на полети

* **МВР служба КОСС** – видно от информацията към акционерите от официалната страница на едноличния собственик на капитала на инвеститора – американската фирма „Трансатлантик Петролеум” Лимитид, на всички сондажи на фирмата се работи със взривни материали.

Извадка от текста:

„Permits and Licenses. In order to carry out exploration and development of oil and gas interests or to place these into commercial production, we may require certain licenses and permits from various governmental authorities. There can be no guarantee that we will be able to obtain all necessary licenses and permits that may be required. In addition, such licenses and permits are subject to change and there can be no assurances that any application to renew any existing licenses or permits will be approved. We also store, transport and use explosive materials in certain of our drilling service operations, which are also subject to special controls and regulatory regimes in certain countries in which we conduct our services.”

* **МВР служба ПАБН** – гражданска защита – относно необходимост от изработка на планове за действия при аварии, преминаващи в бедствия за засегнатото население и ОС

* **АЕЦ Козлодуй** – по отношение на предотвратяване на аварии в централата, водещи до сеизмично въздействие в резултат от взрив на преносна и разпределителна газопроводна мрежа /ИП попада в 100 км зона за мониторинг/и

* **НЕК** – авария в резултат на взривяване и повреда в трасетата от националната електропреносна мрежа /захранващи АЕЦ и такива, по които се транспортира произведената енергия от централата/. Преносната мрежа на НЕК е технологично свързана с АЕЦ, поради което е особено важен обект по отношение на физическата ѝ защита – /решение на МС 629/04.07.2005/

* **МИЕТ** - дирекция Управление при кризисни ситуации – по отношение на защитата на обектите от критичната енергийна инфраструктура.

* **ДКЕВР** – газосистемни и електросистемни връзки

* **Виваком, Мобилтел и Глобул**- по отношение на оптични и комуникационни въздушни и кабелни линии, касаещи националната сигурност

* **„Рафинерия Плама” АД - Плевен** – дали описаната ПОСВ има достатъчен капацитет и възможност за биологично пречистване на отпадни води

* **Напоителни системи** – има няколко язовира в обхвата на ИП

* **Инспекция по труда** – дали им е представен за съгласуване план за работа с взривни в-ва и материали /от гледна точка безопасност и охрана на труда на сондажната площадка/

* **Агенция пътна инфраструктура** –ИП и изграждането на газо и продуктопроводи засяга пътища от републиканската пътна мрежа клас от 1 до 3

* **Агенция железопътна инфраструктура** – някои сондажи са съвсем близо до жп линии, а някои газопроводи пресичат главната линия Плевен-София.

По същество:

12. Няма информация дали ИП съответства на общинските планове за развитие или **ОБЩИНСКИТЕ ПРОГРАМИ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА**, задължително в случая, доколкото касае огромна територия и съществено променя ландшафта.

13. Сондажите и площадките не се квалифицират като преместваеми съоръжения по ЗУТ, а дейността попада в 1 категория строежи, което налага **ТРАЙНА**, а не временна **ПРОМЯНА НА ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕТО** на ЗЗ, още повече, че е налице **ФАКТИЧЕСКА ПРОМЯНА В ПОЛЗВАНЕТО** на земите.

14. Не е приложен списък на източниците на информация, които авторите са използвали в доклада за ОВОС.

15. Не е изготвен план за съхранение на опасни отпадъци на СП, както и не е започната процедура по издаване на лиценз на оператор на опасни отпадъци /както изисква с писмо МИЕТ/.

16. Листовете за безопасност на използваните химикали не са преведени.

17. Продукто и газопроводите, съоръженията и инсталациите /разположени на СП/ не са изчислявани на сеизмично въздействие.

18. Продукто и газопроводите със сервитутите си не са оразмерени според Наредба за устройство и безопасна експлоатация на преносните и разпределителните газопроводи, инсталации, съоръжения и уредите за природен газ.

От аварийните ситуации напълно е изключена възможността от взривяване на сондажна апаратура, самия сондажен отвор, свързващите продуктопроводи и газопреносните и газоразпределителни тръбопроводи. На общественото обсъждане ръководителят на екипа, изготвил ДОВОС оцени такава възможност като изключена. ЗА СВЕДЕНИЕ ПОЖАРИТЕ И ВЗРИВЯВАНЕ НА СОНДАЖИТЕ НЕ СА ИЗКЛЮЧЕНИЕ НИТО В СВЕТОВНАТА ПРАКТИКА НИТО В БЪЛГАРИЯ. Пример е неотдавнашен случай на сондаж за газокондензат в района на с.Хайредин, който се самозапалва и в резултат се взривява. На обсъждането в с.Бороован беше зададен именно такъв въпрос – изготвилите ДОВОС да дадат информация колко загинали и какви замърсявания са ставали на сондажи в района през годините. На този въпрос отговор не беше даден.

За газопроводи от този порядък с тези налагания и дължини, сервитутите са различни от описаните в ДОВОС 3 м. По цитираната наредба следва този сервитут да е няколко стотици метри- от двете страни на оста на трасето /средно около 200 м/. На практика в границите на сервитута са изключени всякакви дейности, вкл. обработка на земя, строителство, водоползване. ОТ ДАННИТЕ И ПРИЛОЖЕНИЯТА В ДОВОС СЕ ВИЖДА, ЧЕ ЧАСТ ОТ ТРАСЕТАТА ПРЕСИЧАТ ЗЗ ИЛИ МИНАВАТ СЪВСЕМ БЛИЗО ДО ЖИЛИЩНИ ТЕРИТОРИИ. Това на практика при тези големи количества и налягания, които ще се транспортират, създава НЕПОСРЕДСТВЕНА ОПАСНОСТ ЗА ЖИВУЩИТЕ И ПОЛЗВАТЕЛИТЕ ПРИ ЕВЕНТУАЛНИ АВАРИИ от рода на взривяване.

19. Не е направена оценка за сеизмично въздействие върху газопроводите, натоварване от транспортна или земеделска техника, свлачищни или срутищни процеси или слягане в процеса на разработка на находището, натоварване от насипи или движение на строителна техника при прокаране на довеждащата инфраструктура /пътища, подземни електрокабелни линии и водопроводи/, топлинно разширение на тръбите.

20. Нетехническото резюме е пълно с технически термини, не е на обикновен и разбираем език.

21. Липсва комплексна **ГЕОЛОЖКО-СОНДАЖНА ПРОГРАМА**. Самата технология на сондиране и добив не е изчерпателно обяснена, конкретните перспективни хоризонти са дадени като ГЕОЛОЖКИ ЕПОХИ, не като геоложка карта с конкретно наименование, дебелина и дълбочина на пласта. НЕ СА ДАДЕНИ РАЗЛИЧИЯТА В ИЗПОЛЗВАНИТЕ ДОСЕГА

ТЕХНОЛОГИИ В БЪЛГАРИЯ, КАТО В ДОВОС ФИГУРИРА ИНФОРМАЦИЯ, ЧЕ ЩЕ СЕ ИЗПОЛЗВА СЪВСЕМ НОВА ТЕХНОЛОГИЯ, НОУ-ХАУ НА ФИРМАТА. **Коя е тази новост в технологията за добив по конвенционален способ от неконвенционални пластове – доломити, с микропори от няколко десетки части от милиметъра?**

22. Степен на достоверност за изчислените запаси – от обсъжданията стана ясно, че инвеститорът не е правил нови оценъчни сондажи, а е използвал събраните от държавата данни от съществуващите в района, като ги е обобщил и по метода на интерполация е оценил големината на находището. Обръщаме Ви внимание, че законовата процедура за регистрация на търговско откритие /необходимо за концесия за добив/ е инвеститорът да е извършил собствено сондиране, в резултат на което да е регистрирал собствено геоложко откритие. **Самият факт, че има геоложко откритие, не означава, че има запаси, подлежащи на разработка.** Запасите трябва да са над определен обем и да са уточнени с голяма степен на достоверност, а интерполацията е метод на допускане, което не може да е достатъчно достоверно в случая.

На обсъждането в Борован стана въпрос именно за това – държавата е сондирала района в продължение на 20 год и залежите отдавна са известни, ако те бяха годни за търговска експлоатация като конвенционални находища биха били разработвани и преди.

23. Няма план за действия при бедствия и аварии, касаещ ОС и населението извън работещите на СП.

24. Информацията, подадена от ВиК -Плевен за това от къде черпи вода с.Девенци не е вярна. Водоизточникът е само на 300 м от сондажната площадка към момента, която по проект ще се разширява от 9 на 29 декара, без да е ясно в каква посока и не е предвидено отстояние от санитарната зона, тъй като в ДОВОС такъв водоизточник не фигурира.

25. Инвеститорът предвижда да експлоатира и другото си находище, където е регистрирал геоложко откритие в Етрополската формация /описано в отчета за 2011г. на Трансатлантик Петролеум Лимитид/. **НАСТОЯЩИЯТ ДОВОС НЕ СЪДЪРЖА ОЦЕНКА И ИЗЧИСЛЕНИЯ ЗА КУМУЛАТИВНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ОТ ЕДНОВРЕМЕННАТА ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА ДВЕТЕ НАХОДИЩА**

26. Цитираното на стр.91 РС за разпределителното трасе от с.Девенци до с.Бреница, за което се твърди, че има изработен ПУП-парцеларен план, **Е ИЗГУБИЛО ПРАВНОТО СИ ДЕЙСТВИЕ на 08.03.2012**, тъй като строителството на газопровода не е стартирало в рамките на 3 годишния императивен срок по ЗУТ. **СЛЕДВА ДА ИМАТЕ ВПРЕДВИД, ЧЕ ЗА ТАЗИ ЧАСТ ОТ ПРЕДСТАВЕНИЯ ДОВОС НЯМА ЗАКОНОВО ОСНОВАНИЕ ЗА ВАШЕ ПОЛОЖИТЕЛНО РЕШЕНИЕ.**

27. За земите-публична държавна собственост, които са засегнати от ИП, не е представено становище на МЗГ за промяна на предназначението им.

28. Не е представен **геоложки доклад** за определяне на количествените и качествени характеристики на сондажите и находището като цяло.

29. Не е направен и **хидродинамичен модел** за определяне на ключови параметри /очакван първоначален дебит, крива на спад на дебита във времето, газоотдаването/.

30. Не е представена работната програма за 2012 година. Наблягаме на този пропуск, защото пак на страницата на едноличния собственик – Трансатлантик Петролеум Лимитид фигурира програма на фирмата за България, в която недвусмислено се отбелязва, че предстоящият за изграждане втори сондаж на Девенци Р-2 и сондажите на Долни Дъбник ще са оценъчни за шистов газ на 3800 м и подложката до 4200 м.

На тях ще се тества потенциала на Етрополската шистова формация!

На основание на гореизложеното молим за следното:

Да се произнесете с **ОТРИЦАТЕЛНО РЕШЕНИЕ** за отказ по приемането на така представения доклад, поради непълноти, пропуски и съществени недостатъци.

Да възложите на инвеститора да извърши отстраняване на пропуските, грешките и непълнотите, като така изготвения нов доклад да бъде оценен от независими експерти, различни от изготвилите доклада.

Да се произнесете с указания за провеждане на нови обсъждания, както в населените места, които бяха включени до момента, така и на онези, които са засегнати от реализацията на ИП, но не са оповестени от заявителя. В тази връзка - да определите по-продължителен срок за обсъжданията, в предвид сложността на разглежданата технология, силния обществен интерес към необратимите въздействия върху околната среда и широкия кръг граждани, които ще бъдат пряко засегнати в случай на допускане на исканата от заявителя дейност.

Молим наши експерти да бъдат включени в състава на Висшия експертен екологичен съвет при обсъждането на ДОВОС и разглеждането на дадените мнения, препоръки и възражения по него.

03.04.2012 г.
гр.София

С уважение:

Екатерина Димова

ИК „ЗА ЧИСТА БЪЛГАРИЯ”

Тодор Тодоров

Тодор Славов

ЕС „ЗА ЗЕМЯТА”